

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

O ODRŽANOM SASTANKU SA UPRAVOM ZAVODA ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA (ZIKS) PREDSTAVNIKA NVO AKCIJA ZA LJUDSKA PRAVA, CENTAR ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE, SIGURNA ŽENSKA KUĆA I PREPOROD

Na inicijativu direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija (ZIKS), gospodina Milana Radovića, u utorak, 16. februara održan je višerasovni sastanak predstavnika nevladinih organizacija i predstavnika uprave ZIKS. Sastanak je motivisan dopisima nevladinih organizacija na koje nije odgovoreno, njihovim javnim komentarima konkretnih prijava zlostavljanja i interesovanjem za opšte uslove života pritvorenih i osuđenih lica u ZIKS. **NVO zajednički konstatuju da je ovo prvi grupni sastanak NVO na koji su pozvane od strane ovog državnog organa, da ta činjenica zaslužuje pohvalu i nagovještaj novog otvorenog pristupa u postupanju uprave ZIKS.**

Sastanku su prisustvovali direktor ZIKS Milan Radović, pomoćnik direktora Zoran Magdalinić, Anka Cerović i Jadranka Vojičić i predstavnici NVO Akcija za ljudska prava (Tea Gorjanc Prelević i Nikoleta Strugar), Centar za građansko obrazovanje (Dragana Otašević), Sigurna ženska kuća (Ljiljana Raičević i Ivan Milović) i Preporod (Jovan Bulajić), koji daju ovo saopštenje za javnost. Dijelu sastanka su prisustvovali i NVO Juventas (Tijana Pavičević), Centar za demokratsku tranziciju (Dragan Koprivica i Milica Kovačević), i 4Life (Saša Mijović).

Direktor ZIKS-a je obavijestio sve prisutne o namjeri da saraduje sa nevladinim organizacijama, jer je, kako je rekao, za vrijeme radnog angažmana u Skupštini naučio da one nijesu neprijatelji kojima je cilj da napakoste, već da mogu biti korisni partneri u unaprijeđenju društvene zajednice. Predstavio je sporazume o saradnji sa NVO Juventas, Centar za demokratsku tranziciju i 4Life, pomenuo aktivnu saradnju s Aleksandrom Sašom Zekovićem, istraživačem kršenja ljudskih prava i izrazio žaljenje zbog odluke NVO Inicijativa mladih za ljudska prava da njeni predstavnici ne prisustvuju sastanku.

Na pitanje predstavnice Akcije za ljudska prava Tee Gorjanc Prelević da li je uprava ZIKS spremna da omogući redovne i nenajavljene „monitoring“ posjete predstavnika NVO objektima ZIKS i licima koja tamo borave, odgovoreno je da postoji mogućnost da se predstojećim izmjenama Zakona o izvršenju krivičnih sankcija ta mogućnost i predvidi, a da i u međuvremenu postoji spremnost za saradnju na takvim i sličnim projektima, o čemu svjedoči višegodišnja saradnja sa NVO Juventas, čiji aktivisti već šest godina imaju neposredan kontakt sa osuđenim i pritvorenim licima u okviru projekta „Otvoreno sa zatvorenima“.

Direktor ZIKS je informisao da su smještajni kapaciteti prošireni i reorganizovani, da je planirana izgradnja posebnog objekta zatvorske bolnice i da se planira uspostavljanje zatvora za kratke kazne u južnoj regiji. Međutim, saopšteno je da je ZIKS još uvijek prenatrpan, da je predviđen za 1.087 lica, a da ih je trenutno 1.500. Radović je obavijestio i da je od stupanja na dužnost otpustio 24 službenika ZIKS zbog različitih propusta u radu, i posebno u pogledu omogućavanja uživanja droge. Obaviješteni smo da je smrtni slučaj Alena Harovića bio povod za pooštavanje kontrole i reorganizaciju unutar ZIKS. Pored toga, u toku je krivični postupak protiv neposredno odgovornog službenog lica za propuste koji su do tog slučaja doveli, kao i da je u toku krivično postupak protiv jednog osuđenog lica i dva lica koja su dostavili skrivenu drogu prilikom posjete.

Na izričito pitanje da li je tačno da u istražnom zatvoru s jedne strane postoje ćelije – apartmani za povlašćene, a sa druge prenatrpano i neuslovno odjeljenje „Kambodža“, direktor je rekao da

istražni zatvor na žalost jeste „prebukiran“, da nije tačno da postoje apartmani za povlašćene, ali da je moguće i sada i ubuduće da pojedina lica iz razloga njihove lične bezbjednosti budu izolovana u posebne ćelije, koje su istog ranga kao i ostale. Istakao je da kvalitet hrane i vode redovno kontrolišu nadležne inspekcije, a da će prodavnica koja je godinama radila u krugu zatvora i služila za unošenje nedozvoljenih predmeta i slično, biti zatvorena 25. februara. Ubuduće će hranu porodice zatvorenih lica moći da dostavljaju na posebno predviđen način koji bi omogućio bezbjednosnu kontrolu.

U pogledu napisa u štampi o štrajku zatvorenika koji je uzrokovan zlostavljanjem, direktor Radović je rekao da toga apsolutno nije bilo. Dobili smo obavještenje da su svi službenici ZIKS-a upoznati sa apsolutnom zabranom mučenja, nečovječnog i ponižavajućeg postupanja prema pritvorenim i zatvorenim licima, ali da je moguće da je u savlađivanju agresivnih zatvorenika koji su odbijali da se povinuju disciplinskim mjerama došlo do nesrazmjerne upotrebe sile. Direktor je insistirao na tome da su svi pritvoreni i zatvoreni upoznati sa svojim pravima na žalbu, preko Pravilnika o kućnom redu koji se nalazi u zajedničkim prostorijama, da postoji posebno sandučće preko koga se redovno obraćaju Ombudsmanu i porodicama, da znaju da je u istrazi za njih nadležan istražni sudija i predsjednik suda kome mogu da se obrate u slučaju svih nepravilnosti, kao i svojim advokatima i porodicama. Video nadzor postoji u hodnicima, ne i u sobama, snimci se čuvaju nedjelju dana, što je sasvim dovoljno da u slučaju prijave u međuvremenu budu sačuvani. Radović je saopštio da je upravo takav snimak sačinjen u slučaju prijavljenog zlostavljanja od strane pritvorenika Milića i Nikežića i proslijeđen tužilaštvu.

U slučaju prijavljenog zlostavljanja Vladane Kljajić iz septembra 2008. godine, za čiji epilog su posebno bile zainteresovane Sigurna ženska kuća i Akcija za ljudska prava, obaviješteni smo da nije bilo disciplinskog sankcionisanja službenica ZIKS, da je postupak u nadležnosti tužilaštva, ali i da se iz predmeta vidi da su medicinski nalazi domaćih ljekara ukazivali na to da na tijelu Vladane Kljajić nije bilo povreda, iako je Ljiljana Raičević iz Sigurne ženske kuće te povrede uočila, kao i ljekar u timu Evropskog komiteta za spriječavanje mučenja (CPT), kako je navedeno u dijelu izvještaja Evropskog komiteta koji je pročitao na sastanku.

Sastanak je okončan naglašavanjem direktora ZIKS i njegovih saradnika da su spremni na saradnju sa svim NVO i da očekuju njihove predloge u cilju uspostavljanja partnerske saradnje na projektima.

Akcija za ljudska prava

Centar za građansko obrazovanje

Sigurna ženska kuća

Preporod